

*Naturalisatie van Remigius Franciscus Buts
en 18 anderen*

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van Remigius Franciscus Buts en 18 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De Belgische verzoeker Remigius Franciscus Buts, genoemd in artikel 1, onder 1, is hier te lande geboren en getogen en onderscheidt zich niet van een geboren Nederlander. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich gedragen zoals van een toekomstig Nederlander mocht worden verwacht. Hij werd in 1944 opgeroepen om in Duitsland te werken, doch wist zich hieraan door onderduiken te onttrekken. Verzoeker, die met een van oorsprong Nederlandse vrouw is gehuwd, verdient als grondwerker het brood.

De Duitse verzoeker Robert Hengstmangers, genoemd in artikel 1, onder 2, is eveneens hier te lande geboren en getogen en voelt zich Nederlander. Verzoeker is van kindsbeen af opgevoed door een Nederlandse pleegmoeder en draagt sinds 13 Augustus 1952 tengevolge van naamsverandering de naam van deze laatste. Hij was negen jaar oud, toen de Duitsers ons land binnenvielen. Zijn pleegmoeder heeft hem gedurende de oorlogsjaren aan het toezicht van de Duitsers weten te onttrekken. Verzoeker studeert theologie. Hij heeft daartoe een beurs toegewezen gekregen. Bovendien heeft hij uit kantoorwerkzaamheden reeds enige inkomsten.

Gerhard Hermann Hildering, de Duitse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 3, werd in 1901 te Lünten, Ammeloe (Duitsland) geboren en woont sedert 1934 in ons land. Hij voelt zich in de Nederlandse gemeenschap opgenomen en heeft gedurende de oorlogsjaren het vertrouwen genoten van zijn Nederlandse omgeving. Verzoeker is eigenaar van een goed renderend landbouwbedrijf.

In artikel 1, onder 4, wordt voorgedragen de verzoeker Mayer David Kalichstein. Verzoeker, die in 1898 te Malitze (Rusland) werd geboren, bezit vermoedelijk geen nationaliteit meer. In 1932 vestigde hij zich in ons land. Verzoeker kan als ingeburgerd worden beschouwd. Zijn kinderen zijn hier geboren en ontvangen een Nederlandse opvoeding. Verzoeker en zijn echtgenote zijn van 1942 tot 1945 door de vijand gedeporteerd geweest. De kinderen waren in die tijd ondergedoken. Als winkelier in levensmiddelen heeft verzoeker genoegzame inkomsten.

De Duitse verzoeker Hubert Kömmelt, genoemd in artikel 1, onder 5, werd in 1920 te Osnabrück in Duitsland geboren, doch werd reeds een jaar later als pleegkind opgenomen in een Nederlands gezin. Hij ontving een Nederlandse opvoeding en is, mede door zijn huwelijk met een van origine Nederlandse vrouw, in onze samenleving opgenomen. Hij gedroeg zich gedurende de Duitse overheersing als een goed vriend van ons land en heeft zich, met behulp van de illegaliteit, aan de greep der Duitsers weten te onttrekken. Als mecaniciën voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De staatloze verzoeker Erich Emil Krüsel, genoemd in artikel 1, onder 6, werd in 1886 te Berlijn (Duitsland) geboren en woont sedert het begin van deze eeuw in ons land. Hij is in

onze samenleving opgenomen. In 1939 verliet hij als zeevarende ons land, in Mei 1940 werd hij als Duitser in Nederlandsch-Indië geïnterneerd. Gedurende zijn overbrenging naar Brits-Indië werd het schip, waarop hij zich bevond, gebombardeerd en viel hij in Japanse handen. Daarna zou hij op een Duitse boot naar Duitsland gebracht worden, doch ook dit schip werd tot zinken gebracht, zodat verzoeker tenslotte in Amerika belandde. Na afloop van de oorlog werd verzoeker overgebracht naar Duitsland, vanwaar hij in 1946 Nederland weer bereikte. Aan verzoekers pro-Nederlandse gezindheid wordt niet getwijfeld. Verzoeker voorziet als kellner in het onderhoud van zich en zijn echtgenote.

Hans Leissler, de staatloze verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 7, werd in 1895 te Berlijn (Duitsland) geboren en woont sedert 1929 in ons land. Hij is geassimileerd en stond gedurende de oorlogsjaren aan de goede zijde. Hij nam van anderen goederen en bescheiden in bewaring en waarschuwde zijn buurman, voor wie arrestatie dreigde. Als handelaar in grafische artikelen heeft verzoeker genoegzame inkomsten.

In artikel 1, onder 8, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Isaac Mok. Verzoeker, die in 1906 te Amsterdam geboren werd, is Nederlander van geboorte. Verzoeker heeft hier te lande voldaan aan zijn militaire verplichtingen. Hij woonde van 1920 tot 1940 in België, waarna hij uitweek naar Amerika. Daar verwierf hij in 1947 de Amerikaanse nationaliteit, die hij inmiddels weer heeft verloren. Sedert Mei 1952 woont verzoeker weer in ons land. Hij is eigenaar van een diamantslijperij en geniet ruime inkomsten.

De staatloze verzoeker Wilhelm Moses, genoemd in artikel 1, onder 9, werd in 1882 te Colberg in Duitsland geboren en kwam in 1938 naar ons land. Verzoeker heeft zich aangepast aan de Nederlandse zeden en gewoonten. Gedurende de Duitse overheersing was hij gekant tegen de vijand. Zijn z.g. gemengde huwelijk behoeft hem voor deportatie. Als juridisch adviseur heeft hij bescheiden inkomsten. Een dochter draagt bij tot de gezinsinkomsten.

De Belgische verzoeker Pieter Joannes Pietermans, genoemd in artikel 1, onder 10, werd in 1928 te Genk in België geboren. Hij woont van kindsbeen af in ons land en is, mede door zijn huwelijk met een van origine Nederlandse vrouw, in onze samenleving opgenomen. Verzoeker, die gedurende de Duitse overheersing nog een kind was, werd door zijn ouders in Nederlandse geest opgevoed. Als hulpbesteller der P.T.T. heeft hij regelmatige inkomsten.

Aaltje Anna Rankenburg, de Duitse verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 11, is hier te lande geboren en getogen en voelt zich Nederlandse. Zij heeft zich gedurende de oorlogsjaren dienovereenkomstig gedragen. Van Maart 1944 af werd zij gedwongen administratief voor de Duitsers te werken. Zij genoot en behield evenwel het vertrouwen van haar Nederlandse omgeving. Als lerares aan een huishoud- en industrijschool voorziet zij in haar onderhoud.

In artikel 1, onder 12, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Salamon József Reisz. Verzoeker werd in 1912 te Boedapest (Hongarije) geboren en is van Poolse herkomst. Hij vestigde zich in 1939 in ons land, komende uit Joego-Slavië. Verzoeker heeft zich aan ons land gehecht en is hier inge-

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

burgerd. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich door zijn houding het Nederlandschap waardig getoond. Reeds in 1941 namen de Duitsers hem enige weken in arrest. Na zijn vrijlating herbergde hij vier maanden een mede-arrestant, die opnieuw werd gezocht. Begin 1944 werd verzoeker in een werkkamp geïnterneerd. Hij wist hieruit na Dolle Dinsdag te ontluchten, doch werd later weer gearresteerd en overgebracht naar Duitsland, waar hij tot de bevrijding geïnterneerd bleef. Verzoeker heeft als postzegelhandelaar genoegzame inkomsten.

De Duitse verzoeker Geert Schroyenwever, genoemd in artikel 1, onder 13, werd in 1906 te Osterwald, Veldhausen in Duitsland geboren. Verzoeker is sedert 1931 gehuwd met een van geboorte Nederlandse vrouw en koesterde reeds lang het voornemen zich in Nederland te vestigen. In 1947 aanvaardde hij het ambt van predikant in een Nederlandse gemeente. Hij is sedertdien hier woonachtig en is genoegzaam ingeburgerd.

De Italiaanse verzoekster Bertha Elvira Steyaert, weduwe van Francesco Ferdinando Prevosti, wordt voorgedragen in artikel 1, onder 14. Zij is hier te lande geboren en heeft steeds hier gewoond. Vóór haar huwelijk bezat zij de Belgische nationaliteit. Verzoekster is in de Nederlandse samenleving opgenomen en geeft haar dochter een Nederlandse opvoeding. Haar houding gedurende de oorlogsjaren kan als loyaal ten opzichte van het land van inwoning worden gekenschetst. Aan dit algemene beeld doet geen afbreuk, dat na de bevrijding verdinkingen tegen haar gerezen zijn, welke echter na onderzoek door de Procureur-Fiscaal ongegrond zijn gebleken. Verzoekster woont samen met haar ouders.

Arie Torner, de Poolse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 15, werd in 1918 te Wloclawek in Polen geboren. Verzoeker werd in 1942 door de Duitsers gedeporteerd. Zijn gehele familie is door de Duitsers uitgeroeid. Verzoeker kwam in 1947 als verplaatst persoon naar ons land. Hij voelt zich hier op zijn plaats en is genoegzaam geassimileerd. Als kleermaker voorziet hij in zijn onderhoud.

In artikel 1, onder 16, wordt voorgedragen de Tsjecho-Slowaakse verzoeker Frantisek Vavrinek. Verzoeker, die in 1911 te Spytinov (Tsjecho-Slowakije) werd geboren, woont sedert 1935 in Indonesië. Hij is daar gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw. Zijn kinderen zijn reeds Nederlander door optie. Verzoeker voelt zich Nederlander. Hij beheerst onze taal. Verzoeker is directeur en mede-eigenaar van een schoenfabriek, die voor belangrijke bedragen grondstoffen uit ons land betreft.

De Duitse verzoeker Peter Joseph Wolters, genoemd in artikel 1, onder 17, werd in 1898 te Saeffelen in Duitsland geboren. Hij was zes jaar oud, toen hij met zijn ouders naar Nederland kwam. Hij ontving Nederlands onderwijs en is in geest en leven Nederlander geworden. Hij heeft zich gedurende de oorlogsjaren gedragen als een goed vriend van ons volk

en dook onder toen hij werd opgeroepen voor Duitse militaire dienst. Als zelfstandig landbouwer heeft hij genoegzame inkomsten.

De staatloze verzoeker Adolf Arie Cornelis Israëls, genoemd in artikel 2, onder 1, is hier te lande geboren en getogen en onderscheidt zich niet van een geboren Nederlander. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw en heeft in het Nederlandse leger zijn dienstplicht vervuld. Gedurende de oorlogsjaren heeft verzoeker zich gedragen zoals van een toekomstig Nederlander mocht worden verwacht. Als pensionhouder heeft hij voldoende inkomsten.

Pieter Octavianus Putuhena, de Indonesische verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 2, is in Indonesië geboren en getogen. In 1938 trad hij als werktuigkundige in dienst van de toenmalige Gouvernementsmarine. Bij het uitbreken van de oorlog in Europa werd verzoeker in zijn functie bij de Gouvernementsmarine gemilitariseerd in een rang overeenkomende met die van luitenant ter zee IIIde klasse bij de Koninklijke marine. Als zodanig nam hij in de jaren 1940—1942 actief deel aan de strijd tegen Japan. Hij werd onderscheiden met de gespen „Krijg ter zee” en „Javazee 1941—1942”. Ook gedurende de Japanse overheersing heeft verzoeker de Nederlandse belangen naar vermogen gediend. Na de capitulatie van Japan heeft hij de dienst bij de Gouvernementsmarine hervat. In 1950 kwam hij naar Nederland, doch slechts voor kort, daar hij een tijdelijke betrekking bij de Afdeling Scheepvaart van het Gouvernement van Nieuw-Guinea kon krijgen. Verzoeker verblijft thans wederom in Nederland. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw, die uit haar eerste huwelijk drie Nederlandse kinderen heeft. Deze kinderen worden in het gezin Putuhena grootgebracht.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2, onder 1, genoemde verzoeker met het oog op de door hem verrichte militaire dienst voor kosteloze naturalisatie in aanmerking kan worden gebracht.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 2, heeft het Nederlands onderdaanschap tengevolge van de gewijzigde staatkundige verhoudingen buiten zijn wil verloren. Hij wordt daarom eveneens voor kosteloze naturalisatie voorgedragen.

Met uitzondering van de verzoekers, genoemd in artikel 1, onder 15 en 16, respectievelijk van Poolse en Tsjecho-Slowaakse nationaliteit, geldt ten aanzien van allen dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij door de voorgestelde naturalisatie hun nationaliteit zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

Alle voorgedragenen van Duitse herkomst zijn in het bezit van een verblijfsvergunning.

De Minister van Justitie,
L. A. DONKER.